

BILTEN

NEDELJA U SVETU ENERGETIKE

WALL STREET JOURNAL: SUMRAK ZA EVROPSKE JAVNE ENERGETSKE KOMPANIJE STR. 1

POSLOVI

Evropske javne energetske kompanije od početka godine izgubile 10% vrednosti

BRISEL - „Svetla trepere u sedištima evropskih javnih energetske kompanija“, upozorava **Wall Street Journal**, komentarišući prošle nedelje razloge zašto je 600 izlistanih kompanija ovog sektora izgubilo od početka godine više od 10 odsto tržišne vrednosti, mereno ključnim evropskim berzanskim indeksom *Stoxx Europe 600*. „Imajući u vidu veličinu izazova, nema mnogo prostora optimizmu da će evropski vlastodršci stvoriti uslove za oporavak tih kompanija“, konstatuje vodeći američki poslovnik.

RWE: Klimatski doprinos nas ubi

ESEN - RWE AG, vodeća nemačka elektroenergetska kompanija merena obimom proizvodnje, saopštila je da namere vlade u Berlinu da nametne starim termoelektranama na uglj obavezu plaćanja većeg nameta za emisije ugljendioksida dovode u pitanje budućnost ovog koncerna. „Tzv. klimatski doprinos za konvencionalne elektrane ugrožava naš opstanak u celini“, kazao je u četvrtak na godišnjoj generalnoj skupštini akcionara, glavni izvršni direktor RWE, Peter Terium. „Ovaj namet će značiti neodložno zatvaranje većine naših rudnika lignita i elektrana na lignit“, konstatovao je on.

Ministar energije Nemačke Sigmar Gabriel je predložio uvođenje obaveze kupovine dodatnih dozvola za emisije CO2 za elektrane na uglj starije od 20 godina, počev od 2017.

Zarada RWE na njenim konvencionalnim elektranama umanjena je bezmalo za trećinu prošle godine. Konkurentna nemačka kompanija E.ON, koja je prošle godine zabeležila pad neto dobiti od 24%, najavila je ranije odluku da izdvoji sektor elektrana na fosilna goriva i usmeri se ubuduće na obnovljive izvore, potseća **Bloomberg**.

Foto: Termoelektrana kompanije Vattenfall u Nemačkoj

Novi namet blokirao posao Vattenfallu

STOKHOLM - Švedska energetska kompanija Vattenfall bi mogla da izgubi već dogovorene poslove prodaje svojih udela u termoelektranama na uglj u Nemačkoj, posle najave vlade u Berlinu da uvede novi klimatski namet ovom sektoru, prenosi u petak **Reuters** informaciju dobijenu iz tri izvora. Memorandumima sa potencijalnim kupcima trebalo je prvobitno da se razmene u aprilu, ali bi dogovori sada mogli da se odlože za do iza leta.

Najveća skandinavska javna kompanija prošle godine je najavila planove da proda ukupno oko 9.000 MW kapaciteta u TE na lignit u istočnoj Nemačkoj.

Pad vrednosti sektora izazvalo je srozavanje cena električne energije u Evropi, što je sa sobom navelo investitore da odustanu od bilo kakvih ulaganja. Prema podacima **Platts**-a, vodećeg svetskog provajdera informacija o cenama energije i energenata, cene struje su u martu u Evropi bile bezmalo 9% ispod onih u istom mesecu 2014. Pri tom su cene struje u Nemačkoj prepolovljene od špica registrovanog u 2011. - na trenutni nešto iznad 30 evra po MWh

U međuvremenu, potrošnja struje u Evropi deluje samrtno, dok se regulatorna politika usmerava ka merama energetske efikasnosti. U kombinaciji sa rastom subvencionisanog sektora obnovljivih izvora energije, mali su izgledi da će privredni oporavak Evrope dovesti i do veće potrošnje električne energije, piše **WSJ**.

Prve aukcije za solarne kapacitete oborile otkupnu cenu na 9-10 evro centi

BERLIN - Troškovi proizvodnje električne energije iz solarnih izvora u Nemačkoj pali su na otprilike trećinu cene struje koju plaćaju domaćinstva u toj zemlji, posle odluke vlasti u Berlinu da uvedu sistem nadmetanja za subvencije ponudom što niže otkupne cene. „Većina ponuda investitora u velike solarne parkove u prvoj aukciji organizovanoj protekle nedelje, kretala se oko cene od devet do deset evro centi po kilovat-času“, kaže za **Bloomberg** pomoćnik ministra privrede Nemačke Rajner Bake.

Nemačka je uvela sistem aukcija u nastojanju da smanji cenu solarnih instalacija, u okviru plana da do sredine ovog veka više nego utrostruči udeo obnovljivih izvora u energetskeom miksu zemlje. Regulatorno energetske telo Bundesnetzagentur primilo je 170 ponuda za aukcioniranih ukupno 150 MW kapaciteta. Do kraja godine će na aukcijama podeliti licence za dodatnih 350MW solarnih kapaciteta, u 2016. za 400MW i u 2017. za 300MW. Termoelektrane na uglj u Nemačkoj, međutim, i dalje imaju manje troškove proizvodnje struje od solarnih elektrana, navodi **Bloomberg**.

Aleksej Miler: Grčka sekcija gasovoda koštala bi oko dve milijarde evra

MOSKVA - Čelnik Gasproma Aleksej Miler potvrdio je ranije procene da bi gradnja gasovoda kroz Grčku koštala oko dve milijarde evra i dodao da neće biti problema da ta sredstva prikupi budući konzorcijum ruskih i evropskih kompanija koji bi realizovao taj projekat. Miler je ponovio da je nekoliko evropskih kompanija već izrazilo interesovanje za učešće u planiranom projektu, ne navodeći pri tom imena. On je u programu emitovanom u utorak na ruskom TV kanalu **Russia 24** takođe rekao da bi se ovaj projekat realizovao „uz striktno poštovanje evropskih (regulatornih) pravila“.

Inače, premijer Grčke Aleksis Cipras i Miler dogovorili su se u prošli utorak o osnivanju radne grupe za gasovod kojim bi se ruski gas transportovao preko severne Grčke u Evropu, objavila je grčka novinska agencija. **ANA** navodi da su se Cipras i Miler dogovorili da će idućih meseci raditi na izradi "smernica" koje će precizirati obaveze jedne i druge strane vezano za ovaj višemilijarderski projekat.

Kompanije upozoravaju: Ceh jeftine nafte će na kraju platiti potrošači

HJUSTON - Naftne kompanije upozoravaju da bi posledice odlaganja, ili rezanja investicija u nova istraživanja i

proizvodnju usled srozavanja cena nafte od juna prošle godine na ovamo mogle biti mnogo veće od benefita koje je pojeftinjenje goriva donelo potrošačima i pojedinim industrijama. **Bloomberg** prenosi ocene naftaša sa ovonedeljne konferencije IHS CeraWeek u Hjustonu da ova situacija priprema teren za budući novi naftni cenovni šok. „Ono što danas odlučimo, doneće posledice u budućnosti“, rekao je u utorak čelnik francuskog Totala Patrick Pouyane. NIK Lowes, potpredsednik naftne konsultantske kompanije IHS rekao je na konferenciji da je više od 200 velikih naftnih i gasnih projekata u svetu koji su čekali finalnu investicionu odluku u naredne dve godine

pod znakom pitanja. Potpredsednik norveškog Statoila, Tim Dodson je sliku zaokružio podatkom da je inače usporen trend novih otkrića nafte, pa je tako prošle godine otkriveno novih ležišta dovoljnih za pokrivanje potreba od svega 50 dana globalne potrošnje ove sirovine. **NEDELJA, wpcserbia.rs**

Čelnik Exxon: Oslobodite naftaše nepotrebnih regulatornih ograničenja

HJUSTON - Glavni izvršni direktor najveće svetske naftne kompanije, Exxon Mobila, smatra da će niske cene

nafte ostati i narednih par godina, ali smatra da se ovaj sektor privrede nalazi „na prekretnici“ pa će iskazati svoju fleksibilnost u sadašnjem silaznom ciklusu. U govoru na konferenciji IHS Energy CERAWEEK u Hjustonu, Rex Tillerson je stoga pozvao vladina regulatorna tela da rasterete kompanije kako bi mogle da realizuju potrebne inovacije i postignu efikasniju proizvodnju nafte. On je rekao da bi administracija trebalo da otvori američki arktički rezervat za proizvodnju nafte, da odobri trenutno zamrznuti projekat gradnje gigantskog naftovoda Keystone XL

koji treba da ide od Kanade do obala američkog dela Meksičkog zaliva, kao i da ukine decenijsku zabranu izvoza sirove nafte proizvedene u SAD. Čelnik Exxon je rekao da bi takva politika vodila rastu investicija, što bi sa sobom donelo i uvođenje naprednije tehnologije. **NEDELJA, wpcserbia.rs**

Brisel presudio protiv monopolskog položaja grčke državne elektroenergetske kompanije

BRISEL, ATINA - Evropska komisija (EK) je naredila grčkom državnom snabdevaču električnom energijom da pregovara o svojim tarifama umesto što ih jednostavno nameće, što bi trebalo da dovede do novog načina određivanja cena struje za tamošnju tešku industriju, prenosi **EurActiv**. Portal 17. aprila komentariše odluku Komisije za konkurenciju EK koja je krajem marta potvrdila prethodnu odluku grčkog energetskeg regulatora (RAE) da državna Javna elektroenergetska korporacija (PPC) (Foto: logo PPC), ubuduće dogovorno određuje cenu struje najvećem pojedinačnom potrošaču u toj zemlji, kompaniji Aluminium.

Liberalizacija tržišta električne energije u Grčkoj startovala je 2001. godine, ali do sada nije donela rezultate. Grčka država kontroliše 51% udela u PPC, koji uživa status monopola na tamošnjem tržištu električne energije. Kompanija, pored toga što je vlasnik najvećih hidroelektrana u zemlji, ima i pravo preferencijalnog korišćenja lignita, osnovnog izvora električne energije u Grčkoj. Grčka je inače drugi po snazi proizvođač lignita u Evropi, a peti u svetu.

PPC je bio uključen u planove privatizacije koje je prethodna vlada Grčke dogovorila sa *Trojkom* poverenika te zemlje (MMF; Evropska komisija, Evropska centralna banka), ali je nova vlada predvođena levo orijentisanom partijom Siriza odustala od bilo kakve privatizacije u energetskeom sektoru te zemlje, piše **EurActiv**. Siriza odluku tumači željom da državnom kontrolom elektroenergetskih i gasnih kompanija, pre privatizacije, postigne smanjenje cena energije u toj zemlji.

Euratom odobrio ugovor o gorivu za NE Paks, međutim ...

BRISEL - Evropska zajednica za atomsku energiju (Euratom) odobrila je ugovor Mađarske i Rusije o kupovini goriva za dva buduća reaktora koji će se sagraditi u mađarskoj nuklearnoj elektrani Paks u okviru projekta Paks II. Evropska komisija je obavestila mađarsku vladu da je Euratom potpisao odobrenje ugovora, čime su uklonjene

prepreke za proširenje elektrane. Ipak, ostalo je otvoreno pitanje kršenja pravila konkurencije, jer je Mađarska direktnim dogovorom, umesto obaveze raspisivanja tendera, poverila posao ruskom Rosatomu.. Da bi EK konačno dao odobrenje za projekat, nužno je razrešiti ta pitanja, što bi moglo potrajati šest meseci, prenosi **EurActiv**.

Brisel optužio Gasprom za monopolsku praksu u centralnoj i istočnoj Evropi

BRISEL - Ruski Gasprom našao se na meti regulatora Evropske unije zbog navodne zloupotrebe dominantnog

položaja u centralnoj i istočnoj Evropi. Optužnica, formulisana i upućena u središtu Gaspromu u formi „Saopštenja o primedbama“ je podignuta posle više od dve godine istražnih radnji protiv kompanije, prenosi **Russia Today**. "Smatramo da je Gasprom stvorio veštačke barijere koje sputavaju i otežavaju rad konkurencije", rekla je komesarka EU za konkurenciju Margrethe Vestager. Istraga je vođena na slučajevima poslovanja Gasproma sa klijentima u Estoniji, Letoniji, Litvaniji, Poljskoj, Češkoj Republici, Slovačkoj, Mađarskoj i Bugarskoj, sa posebnim akcentom na različite cene usluga. Prema EU zakonima,

ako bi se optužbe protiv Gasproma dokazale tačnim, ruska kompanija bi mogla biti kažnjena sa do 10% vrednosti prodaja u EU, ili preko devet milijardi evra.

Moskva očekuje kompromis

MOSKVA - Zvanični Kremlj je izrazio nadu u postizanje kompromisnog rešenja povodom optužbi Brisela protiv Gasproma, uz napomenu da će ruska strana braniti sopstvene interese. "Očekujemo da će kompromis biti postignut. Nadamo se apsolutno nepristrasnom stavu prema kompaniji 'Gasprom'", izjavio je portparol Kremlja Dmitrij Peskov na press-konferenciji u Moskvi, prenosi agencija **Reuters**. Ranije se oglasio i Gasprom ocenivši neosnovanim

optužbe Evropske komisije. U izvještaju Evropske komisije obuhvaćena je samo jedna etapa sprovedene antimonopolske istrage i ne podrazumeva da je Gasprom kriv za bilo kakvo kršenje antimonopolskih zakona EU, kaže se u saopštenju kompanije koja navodi da se strogo pridržava svih normi međunarodnog prava i zakonodavstva zemalja u kojima posluje.

Dogovoreno formiranje svetske solarne lobističke organizacije

FRANKFURT - Lobisti solarne energije iz Nemačke, Grčke, Španije i još najmanje deset zemalja dogovorili su se da formiraju prvo međunarodno udruženje fotovoltazne industrije, preko koje bi zajedno uticali na kreiranje energetske politike u svetu. *Globalni solarni PV savet*, koji treba da bude formiran i aktiviran do kraja godine, omogućiće „razmenu iskustava, najboljih primera iz prakse, kao i zastupanje interesa sektora na svetskom nivou“, saopšteno je prošlog utorka iz nemačke solarne lobističke grupacije BSW-Solar. Pored pomenutih zemalja, predstavnike u ovom telu imaće Bugarska, Kanada, Češka republika, Egipat, Izrael, Italija, Poljska, Švedska, Švajcarska i Turska, a u pregovorima je i pristupanje lobista iz SAD i Kine, navodi se u saopštenju. **Bloomberg**

Rosnjeft protiv otvaranja ruskog Arktika privatnim kompanijama

MOSKVA - Ruska državna naftna kompanija Rosnjeft imputirala je vladi da će, ako odobri privatnim kompanijama dobijanje prava na istraživanje i proizvodnju nafte i gasa na području ruskog Arktika, direktno ići na ruku sankcijama Zapada protiv ove zemlje. Rosnjeft u saopštenju objavljenom u sredu ocenjuje da su interesi privatnih kompanija u ovom slučaju favorizovani u odnosu na državne. Zalažući se za održavanje postojećeg sistema, prema kome vlasnici licenci mogu biti samo državne kompanije, Rosnjeft navodi da se time štite nacionalni interesi zemlje. U protivnom, dodaje kompanija, nacionalni interesi će biti ograničeni, što jeste cilj sankcija Zapada. Istoga dana, portparol, Kremlja Dmitrij Peskov odgovorio je novinarima da nikakva odluka vezana za pravila istraživanja nafte u ruskom Arktiku još nije doneta, a da je ona u svakom slučaju u isključivoj nadležnosti Vlade. **NEDELJA, wpcserbia.rs**

Čelnik Statoila podržava politiku klimatskih nameta

OSLO - Prvi čovek norveške naftne i gasne kompanije Statoil iznenadio je i iritirao mnoge kolege iz tog sektora energetike dajući podršku merama jačanja klimatske regulative radi smanjenja emisija ugljendioksida, gde su upravo

rafinerije nafte jedan od najvećih zagađivača. „Krajnje je važno da (naftna) industrija prizna i prepozna da se radi o globalnom problemu, umesto da bude previše defanzivna, kazao je izvršni direktor Statoila Eldar Saetre u intervjuu za časopis **Forbes**. Mi moramo da se zapitamo šta možemo da uradimo kao industrija u celini da promenimo način razmišljanja i nađemo rešenje, dodao je on.

Bugarska, Rumunija i Grčka dogovorile gradnju Vertikalnog gasnog koridora

SOFIJA - Bugarska je potpisala sporazum s Rumunijom i Grčkom o izgradnji konekcije između sistema za transport gasa ovih zemalja, koja je poznata pod imenom Vertikalni gasni koridor. Izgradnja konekcije je procenjena na oko 220 miliona evra (236,2 milijuna dolara). Uvođenje u eksploataciju planirano je za 2018. godinu, istakao je na

sastanku u Sofiji u prošli petak pomoćnik bugarskog ministra energije Žeče Stankov.. Bugarska će ovim putem moći da uvozi gas iz Azerbajdžana i iz terminala za utečnjeni prirodni gas koji bi trebalo da se gradi u Grčkoj. "Najzad ćemo dobiti novi izvor gasa, jer smo dosad u potpunosti bili ovisni o jednom izvoru, a to je Rusija", izjavio je Stankov, a prenosi list Vedomosti. Bugarska godišnje troši oko 3 milijarde kubičnih metara gasa, od čega 95%

nabavlja od ruskog Gasproma.

Slovenija bi mogla uskratiti odobrenje za nove bušotine u Jadranu

LJUBLJANA - Postoji mogućnost da Slovenija uskrati odobrenje za sporne energetske projekte susednih država ako se oceni da oni imaju negativan uticaj na Sloveniju, kazala je u sredu slovenačka ministarka za prirodnu sredinu, dodajući da se to odnosi i na eksploataciju nafte i gasa u Jadranu i na plan gradnje LNG terminala Zaule blizu Trsta.

Irena Majcen je u programu Slovenačke TV rekla da su susedne države Hrvatska i Italija bile dužne da obaveste Sloveniju o prekograničnim uticajima tih projekata, što nisu učinile. Ako bi se investicije Hrvatske i Italije nastavile bez saglasnosti Slovenije, postoji mogućnost da vlada u Ljubljani podnese prijavu Evropskoj uniji, navela je Majcen.

Poslovni.hr

Ministar privrede Hrvatske: Poredimo marže distributera goriva sa onima u regionu

ZAGREB - Vlada Hrvatske kontrolira nivo marži koje ostvaruju na tržištu te zemlje naftne distributivne kompanije i upoređuje ih sa onima u regionu, rekao je ministar privrede te zemlje Ivan Vrdoljak. On je dodao da su mu poznate granice marže i da smatra da je jedna kuna po litru (13 evro centi) nekakav 'break even'. Dodao je, međutim, i da marža pređe kunu, ne znači da će vlada odmah uvesti regulaciju cena goriva. „Pitanje je koji je trend i to pratimo“, rekao je Vrdoljak povodom lavine kritika izazvanih prošlonedeljnim rekordnim skokom cena goriva u Hrvatskoj.

„Ako naftne kompanije pređu granicu pristojnosti, prvo ide žuti karton, a ako nakon toga nastave ide crveni – odnosno regulacija od strane države“, kaže Vrdoljak. *Lider.hr* potseća da su pre šest meseci distributeri goriva u Hrvatskoj, na zahtev Vrdoljaka spustili marže. Portal, međutim, napominje da su marže od liberalizacije tržišta porasle oko 30 odsto.

NEDELJA, wpcserbia.rs

